

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग
निम्नमाध्यमिक शिक्षकको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम, २०७५

खण्ड (ख) विषय : सामाजिक अध्ययन

६० अङ्क

एकाइ १. आधारभूत तह (कक्षा ६-८) सामाजिक अध्ययनको विषयगत शिक्षण

- १.१ **हामी र हाम्रो समाज** (समाज तथा समुदाय, सामाजिकीकरण, गाउँपालिका, नगरपालिका, जिल्ला सभा, विकासका पूर्वाधारहरू, विकास आयोजना, दिगो विकास आदि)
- १.२ **हाम्रो सामाजिक मूल्य र मान्यता** (चाडपर्वहरू, राष्ट्रिय गौरव, राष्ट्र र राष्ट्रियता, राष्ट्रिय सम्पदाहरू, सामाजिक तथा धार्मिक परम्परा, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरू, विविधताको सम्मान, सामाजिक सदभाव र सहिष्णुता आदि)
- १.३ **सामाजिक समस्या र समाधान** (सामाजिक समस्या तथा समाधान, द्वन्द्व व्यवस्थापन, शान्ति शिक्षा, सुशासन आदि)
- १.४ **नागरिक चेतना** (संविधानको परिचय र मौलिक हकहरू तथा वर्तमान संविधानका विशेषताहरू, राज्यका अङ्गहरू, नागरिक अधिकार र कर्तव्य, सामाजिक नियम, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अवधारणा, राज्यका आधारभूत तत्त्वहरू, लोकतान्त्रिक संस्कार, मानव अधिकार, समावेशीकरण आदि)
- १.५ **हाम्रो पृथ्वी** (पृथ्वीको परिचय, नेपालको भौगोलिक तथा प्राकृतिक स्वरूप र सामाजिक जनजीवन, नक्सा कार्य महाद्वीपहरूको परिचय, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन आदि)
- १.६ **हाम्रो विगत** (प्राचीन, मध्यकालीन र आधुनिक नेपालको सङ्क्षिप्त परिचय, मानव सभ्यता: नाइल नदी, सिन्धु उपत्यका, मेसोपोटामिया, ह्वाङ्गो नदी, ग्रीस, पुनर्जागरण आदि)
- १.७ **हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप** (नेपालको कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्याटन र सेवा क्षेत्रको सङ्क्षिप्त परिचय, नेपालको प्राकृतिक स्रोतहरू, वैदेशिक व्यापार, सहकारिता, बैङ्किङ, मुद्रा, वस्तुको मूल्य निर्धारण, बचत, लगानी र पूँजी निर्माण आदि)
- १.८ **हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग** (सार्क र नेपाल, संयुक्त राष्ट्रसङ्घ र नेपाल, भूपरिवेष्टित देशको परिचय, मित्र राष्ट्रहरूको परिचय र सम्बन्ध, कुटनीतिक नियोग, विश्वको समसामयिक घटना तथा अन्तर्सम्बन्धित मुद्दाहरू आदि)
- १.९ **जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन** (जनसङ्ख्याको परिचय, आकार, बनोट र वितरण, जनसङ्ख्या तथ्याङ्कका स्रोतहरू, बसाइँ सराई, जनसङ्ख्या वृद्धि र व्यवस्थापन आदि)

विषयगत परीक्षाको प्रश्न योजना

एकाइ	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	विषयगत प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार
१.	हामी र हाम्रो समाज	१० X १	१०
२.	हाम्रो सामाजिक मूल्य र मान्यता		
३.	सामाजिक समस्या र समाधान	१० X १	१०
४.	नागरिक चेतना		
५.	हाम्रो पृथ्वी	१० X १	१०
६.	हाम्रो विगत	१० X १	१०
७.	हाम्रो आर्थिक क्रियाकलाप	१० X १	१०
८.	हाम्रो अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग	१० X १	१०
९.	जनसङ्ख्या र यसको व्यवस्थापन		
	जम्मा	१० X ६	६०